

Amerika in nova doba.

NIKO DO MORE POVEDATI KAJ JE PRAVZAPRAV DALO VZROK TEJ VOJNI — NEKOLIKO ZGODOVINE. — V ČEM TI ČITA MOČ IN SLABOST ANGLIJE? Z RAZDEJANJEM MEST JE IZGINIL PRIČETEK INDUSTRIJALNE DOBE. — PO KAKŠNEM RAZVOJU SO NASTALE SEDANJE RAZMERE?

Ko se je pisalo to, stoji svet že v tretjem letu vojne in nobenega konca ni še videti glede te velkanske katastrofe.

Izjalovili so se vsi poskusi, da se pojasni vzroke te nesreče: — umor avstrijskega prestolonaslednika, kršenje belgijske nevtralnosti, slovanska ekspanzija, pruski militarizem, požrešnost Anglije, vse to ni moglo pojasniti vzrokov.

Umor avstrijskega prestolonaslednika bi morda lahko upravičilo kaznilo ekspedicijsko proti Srbiji, a ne, da bi prišli Rusija, Anglija in Francija morilec na pomoč.

Kršenje belgijske nevtralnosti ni videti za Amerikanco kot sprejemljivo za pojasnenje, da je stopila Anglija v vojno.

Vsled tega bi se morda reklo, da je moralni čut Amerikance toliko nižje stojel od moralnega čuta Anglije, ker je šel zadnji v vojno iz moralnih pomislekov in nagibov, dočim se ni dvignilo v Ameriki niti ene besede za vojno v obrambo Belgije. Ne, tako bveznost se je celo odločno odklanjalo.

Bojna črta je valovala med Slovani in Nemci v istočnem delu Evrope skozi celih petnajst stoletij, ne da bi povzročila svetovno vojno. Čeravno bi mogoče stari boj za zemljo nanovo vplamtel med Slovani in Germani, bi nikakor ne mogel biti vzrok svetovne vojne.

Pruski militarizem in angleška požrešnost, — ali z besedami nevtralnimi: nemška vojaška organizacija in angleški finančni interesi, — ne pojasnujeta ničesar kot vzroka vojne, pač pa puščata odprta vprašanja: Kaj je ustvarilo mogočno in centralizirano nemško organizacijo? Zakaj si bili angleški finančni interesi ogroženi od Nemčije?

Ker ne moremo najti v vsakem oziru zadovoljivega vzroka te vojne, smo prisiljeni priznati, da sto jimo pred eno izmed neizogibnih katastrof v zgodovini človeškega rodu, da gremo skozi eno izmed zgodovinskih dob, ki so izpremenile organizacijo človeške družbe skozi dobo kot je bila ona, ki se je pričela v noči avgusta leta 1789 s proglašanjem pravic človeka, s proglašenjem prostosti, enakosti in bratstva ter se končala na bojnem polju pri Waterloo. Ta doba je prevedla svet iz fevdalizma v industrijski kapitalizem. Še zgodnejša doba je bila ona za časa preseljevanja narodov, v kateri se je pokopalo klasično civilizacijsko veka ter zgradilo na razvalinah rimskega cesarstva fevdalno družbo srednjega veka. Še veliko daljnjša pa je ona doba v jutranjem svitu zgodovine, ko je preseljevanje arijskih narodov končalo nepolitično dobo ter položilo temelje za klasično civilizacijo.

Ko so prišli Arijci, so prišli kot osvoboditelji in premagani narodi so postali sužnji brez pravice, heloti, delavci za državljane-zmagalce in vse stare civilizacije, Egipt in Babilon, Grška in Macedonija, in končno slavni Rim, so bile zrujene na temelju suženjstva. Razred sužnjev brez pravice je opravljal vsa dela, dočim je imel razred meščanov in državljanzov dosti prostega časa za vojne, upravo in umetnost, soglasno z narodnim razpoloženjem in nagajenjem. Bil pa je še tretji razred prostih mož, brez pravice in moči, katerega se je zadrževalo, ki pa se je smatral samaga sebe vzvišenim nad sužnji ter služil lastnikom sužnjev kot priganjač, valpet. Vzgled za to imamo v svoji lastni klasični civilizaciji južnih držav.

V klasični dobi se je dvignila umetnost do višin, do katerih se ni povzpela nikdar pozneje in v rimskem cesarstvu se je doseglo in izvedlo nekaj, česar ni mogel izvesti svet nikdar pozneje, nareč svetovni mir za par stoletij.

Klasična doba pa se je s koncem končala, ne vilen strahovljenja temveč radi notranjega propada Rimsko cesarstvo, temelječe na delu zavojevanih narodov, je pozabilo ohraniti si vire svoje moči namreč narode, katere se je izrabljalo.

Barbari, ki so zavojevali rimsko cesarstvo, so bili organizirani v plemena ter tvorili aristokratsko demokracijo. To se pravi, da je obstajal narod iz prostih in enakih mož, pripadajočih družinam, ki se stale socialno višje ali nižje in to na podlagi njih zgodovine, njih dejanj in upliva. Kakor hiro je bilo treba enotnega vodstva, se je izbralo odličnega moškega člana najbolj uplívne družine. Vodstvo tega človeka se je sprejelo prostovoljno, ne da bi se mu priznalo kakke pravice do vlade.

To je bil temelj, na katerem se je pozneje zgradilo fevdalizem.

Ko so zavojevala ta barbarska plemena rimsko cesarstvo, je bilo njih razmerje do premaganih "Rimljanov" seveda popolnoma različno od onega med Arijci in njihovimi predniki na osvojenih zemljah. Vprašanje glede suženjstva sploh ni moglo priti v poštev. — Nemški barbari so skozi toliko generacij poslušali povelja rimskega cesarstva, da jim je bilo naravnost nepojmljivo napraviti sužnje iz svojih prejšnjih gospodarjev, ko se je enkrat kolo sreče obrnilo. Vsled tega so se Rimljani počasi spojili z barbari ter izpremenili organizacijo barbarskih plemen.

Mase naroda so pričele obdelovati zemljo, izobraženi razredi so zasedli višja mesta v plemenski organizaciji in fevdalna družba srednjega veka je bila rojena.

Fevdalizem v svojem bistvu ni priznaval nikakega suženjstva in vsak človek je imel nekaj pravic. Ustvarilo se je trajno razporedenje družbe s tremi glavnimi razredi: navadni narod, to je kmetje in rokodelci; plemstvo ali bojni razred in tretji duhovništvo ali izobraženi razred. Vsak razred je bil zopet zase razdeljen v številna podrazrede, od kmečkega plemiča do kneza in kralja.

Fevdalizem pa je bila organizacija, prilagojena v svojem bistvu poljedelski družbi in v tej organizaciji ni bilo nobenega prostora za industrijo, manufakturno in trgovino. Ko so se torej v poznejšem srednjem veku razvile v mestih umetnosti in industrije, ko so križarske vojne in pozneje razkritja v Afriki, Indiji in Ameriki razvila trgovine, so nastale razmere, katerim ni mogla biti kos fevdalna organizacija družbe.

V industrijskih mestih centralne Evrope, v Italiji in pozneje v Angliji, se je torej pričel gibanje razvoja proti obliki družbe, ki je bila zelo različna od fevdalne individualistične dobe po francoski revoluciji. Fevdalne mestne vlade — to je patricijske družine, — se je strmozvalilo od strani industrijskih organizacij rokodelcev in trgovcev, takozvanih gild ter ustanovilo demokratične industrijske vlade.

Dvignila so se mogočna prosta mesta in federacije prostih mest kot naprimer Hansa, pometle fevdalizem ter započele novo dobo.

V Angliji, ki je razvijana z morjem, je ta organizacija družbe, dasiravno započela pozneje kot na kontinentu, preživela ter se polagoma izpremenila v individualistično dobo.

V tem tiči moč Anglije, a obenem tudi njena slabost. Nastala vled počasnega razvoja v teku stoletij, je individualistična industrijska doba veliko globlje ukoreninjena v narodnem značaju Angličev kot pri narodih, ki so se šele v novem času izmabili fevdalizma.

Na drugi strani pa so ostali do danes spomini na fevdalizem kot je na primer spoštovanje lordov, spoštovanje do nasledov itd., kar je

Irsko.

London, 16. junija. Vsi Irce, katere so zaprli velikonočni ponedeljek 1916, bodo izpuščeni brez pogoja. To je naznanil v poslanski zbornici Bonar Law, ki je rekel, da bo to zelo pomagalo blazajoči se irski narodni konvenciji, ki bo združila, kakor upa vlada, vse irske stranke. Med drugim je Bonar Law rekel:

"Vlada je dolgo razmišljala vprašanje o irskih jetnikih in je zdaj prišla do odločitve, kar vam moram poročati.

Vlada je po dolgem in skrbnem razmišljanju prišla do prepričanja, da bo irska konvencija rešila težavni problem prihodnje adiministracije dežele in nastopila bo nova doba za Irsko ter bo prišlo do boljših razmer z Angleško. Zato želimo, da bi stranke zborovale v sogo in da se združijo.

V teh razmerah se je vlada odločila, da ne more pokazati lepše volje, da podpira to zborovanje, kot da odstrani vse zapreke ter nespornostimljenja. Zato bo izpuščila vse irske politične jetnike, ki so bili v zvezi z zadnjo irsko vstajo.

Pri tem se je vlada ozirala na dve strani. Prvič je prepričana, da vprčo tega pomiloščenja ne bo v nevarnosti javna varnost, in drugič, da pri revoluciji niso bila izvršena taka dejanja, ki ne bi dovoljevala pomiloščenja.

Pri nasvetu kralju, da podeli splošno amnestijo vsem, ki so bili v to zapleteni, je vlada gojila upanje, da bo to pomiloščenje sprejeto z veseljem in hvalečnostjo in da bo konvencija opravila vse stranke, kar želi vsakdo v Angliji."

To naznanilo je bilo sprejeto z velikim odobravanjem.

izginilo pri narodih, kojih prehod v novo dobo je bil bolj revolucijskarnega značaja.

Na kontinetu pa je fevdalizem še enkrat triumfiriral nad industrijskim mestom.

Z napredujočo razpredelivijo in spekulacijo razredov, je dospel kot posledni fevdalizem do svojega zadnjega razvoja in sicer absolutne monarhije.

Prišasti lordov so postali armada knezov ali kralja. Proti armadi vzdržani od vladarja, sta imela posamezni lord ali industrijsko mesto malo moči ter bila prisiljena udati se.

V večnih vojnah med najetimi armadami, vzdržanimi od bolj vladarjev, katere vojne so dosegle svoj višek v Tridesetletni vojni, je bila centralna Evropa opustošena. Z razdejanjem prosepritate mest je izginil tudi pričetek industrijske dobe in prišla je na površje absolutna fevdalna monarhija, ki ima svojega najboljši odličnega zastopnika v Ludoviku XIV., francoskem kralju.

K katastrofalni izpremembi francoske revolucije so pripomogli še drugi razvoji in fevdalizem je bil strmozvaljen. Prišla je iznajdba parnega stroja ter pričela revolucijonirati družbo. Trgovina in promet sta se dvignila do velike sile Anglija je rešila problem fevdalizma z obglavljenjem enega kralja ter izgonom drugega, ki je skušal igrati ulogo "velikega kralja". Novega kralja je najela Anglija iz inozemstva ter mu dala razumeti, da bo sledil svojim prednikom, če bi skušal preveč resno izvrševati svoj posel. S tem se je razvila Anglija v industrijski narod.

Ameriške kolonije so se uprle ter ustanovile demokracijo, v kateri se priznava, "da so vsi ljudje rojeni prosti in enaki."

Prusija je ustanovila pod Fridrikom II. prišilno šolsko vzgojo. Izobrazila vse svoje podanike ter jim nato zanjala vsako politično pravico.

Filozofija Voltaireja in njegovih sodobnikov je s svojo uničevalno logiko napačala vse priznane uredb, od kraljeve časti do vere in ter omajala samozavest braniteljev obstojnega reda. Preporod literaturne pa je razvil modernizacijo in s tem razjedanje elite.

Želje nemških socialistov.

Tudi nemški socialisti so proti anekcijam in vojni odškodnini. — Politična obnoveitev.

Stockholm, Švedsko, 16. junija. Nizozemsko-škandinavski odbor je danes objavil načrt glede bodočega mira. S tem načrtom se baje popolnoma strinjajo nemški socialisti.

Posvetovanja, ki so se vršila v Nemci, so se končala s sledečim sklepom:

Nemški socialisti skušajo doseči mir. Oni ne žele samo, da bi se nemški narod po vojni prosto razvijal v gospodarskem in kulturnem oziru, pač je pa tudi njihova želja, da se na isti način razvija vsi drugi narodi ter da nima nikdo pravice ovirati njihovega napredka.

Samo mir s temi garancijami mora biti trajen mir.

Socialisti so sklenili sledeče:

Mi odločno protestiramo proti nasilnemu zasedanju tega ali onega teritorija. Pri tem se pa nikakor ne sme misliti, da smo proti uravnavi mej in drugim prevreditvam, po katerih smo že pred vojno hrepeli.

Države morajo dobiti nazaj svo je kolonije.

Ako je vprašanje glede obnovitve istovetno z vprašanjem glede politične obnovitve, odgovarjamo mi na to vprašanje z "da".

Odločno smo pa proti temu, da bi se obnovilo vse opustošene kraje. Tako opustošenje se je vršilo na vseh frontah, in nikdo ne more vedeti, kdo je zanj odgovoren.

Pod narodno samoupravo razumemo, da ima vsak narod pravico, določati si in obdržati svojo politično neodvisnost. Pri tem se oziramo v prvi vrsti na one države, ki so v tej vojni izgubile svoje samostojnost.

Belgija mora biti samostojna; ne sme biti navezana niti na Nemčijo, niti na Francijo ali Anglijo.

Glede Srbije in ostalih balkanskih držav se popolnoma strinjamo z našimi avstrijskimi tovariši.

Nadalje so zahtevali nemški delegati sledeče:

Vstanovitev obliganega, mednarodnega sodišča.

Omejitev oboroževanja.

Vsaka država naj ima svojo armado za branbo svojih meja.

Na morju se ne sme zapleniti nobene trgovske ladje; nobena trgovska ladja ne sme biti oborožena.

Vse važne prekope naj kontrolira mednarodna komisija.

Vse zadeve glede kontrabande naj določi mednarodno sodišče.

Vsi važni prekopi naj bodo pod mednarodno kontrolo.

Positnih zvez med bojujočimi se in med nevtralnimi se ne sme prekiniti.

Vse varstvene carine se morajo odstraniti.

Vsa mednarodna delavska vprašanja mora rešiti sporazumno z mednarodnim delavskim programom.

Sovražni tuji ne potrebujejo potnih listov.

Washington, D. C., 16. junija. Sovražnim tujcem, ki želijo zapustiti Združene države, ni treba ameriških potnih listov, temveč zadostujejo potni listi, katere je izdala njihova vlada ali pa konzulat. Amerikanci pa morajo imeti dovoljenje vlade.

Švina ne mra postredovati.

Bern, Švica, 17. junija. — Švicarski zvezni svet je sklenil, da se ne bo oziral na različne prošnje, da bi posredovala švicarska vlada za mir med bojujočimi se državami. Vlada je mnenja, da zdaj ne more posredovati za mir, ker ni upanja, da bi imela kak uspeh.

Boji s Rusi.

Berlin, Nemčija, 17. junija. — Zgodno od Lutaka, jugovzhodno od Elbkeva in v Karpatih boji nemškega in ruskega vojskega predstojnika, Blum in Brusilov, sta priložnost za izmenjavo mnenj.

Ponudbe Nemčije.

Pogoji, ki jih je predložila nemška vlada ruski provizorični vladi. — Izjava nemškega časopisa.

Stockholm, Švedsko, 16. junija. Časopis "Social Demokraten" zatrjuje, da je Nemčija potom nekega člana švicarskega zveznega sveta stavila Rusiji svoje mirovne predloge:

Švicarski poslanik E. Odier v Petrogradu je dobil sledečo brzojavko:

Hoffman, član zveznega sveta vam sporoča sledeče:

Nemčija ne bo začela nobene ofenzive, dokler bo količjak upanja, da se hočejo Rusi pogajati. — Nemčija hoče skleniti mir, ki na bi bil časten za Nemčijo in za Rusijo. — Nemčija se noče vmešavati v notranje zadeve Rusije. — Nemčija bo vrnila Rusiji vse zavzete province. — Rusija naj vrne Avstriji vse zavzete province.

Amsterdam, Nizozemsko, 16. junija. — "Northdeutsche Allgemeine Zeitung" piše:

Rusija si je postavila za moto: Nobenih aneksij in nikake vojne odškodnine. Ker se s to določbo strinja tudi Nemčija, je jasno, da se bodo centralne sile sporazumele z novo rusko vlado.

Umor v New Yorku.

Pohotnež ubil mlado deklico s deskami. — Žrtev zakopana v kleti. — Daljna prelakava.

Dne 13. februarja t. l. je nenadoma izginila 18-letna učenka visoke šole Ruth Cruger. Policija je zamanj iskala zločinca in je opustila vse poizvedovanje, ker je bila mnenja, da je mlada deklica všla z Italjanom Alfredom Cocchi, kateremu je prinesla svoje drsalke, da jih nabrusi. Med časom se je Cocchiju posrečilo zbežati v Italijo in so ga zasledili v Bologni.

Odvetnica ga. Humiston pa se ni strinjala z mnenjem policije in je pretekli teden pričela kopati v kleti Cocchijeve delavnice. Tako prvi dan so našli nekaj obleke; pa niso dognali, ako je bila last umorjene deklice.

Naslednji dan, ko so zopet pričeli kopati, je Cocchijeva žena prišla s kladivom v roki k delavcem in jim je grozila, da jim razbije glave, ako takoj ne prenehajo s kopanjem. Policija sama je svetovala lastniku hiše, da naj preprope kopanje, ker je nevarno za poslopje. Ga. Humiston pa je dohila o oblasti dovoljenje in je v soboto zopet pričela s kopanjem. Kmalu popoldne so našli štiri čevlje pod zemljo mrtvo in deloma stroholeno truplo Ruth Crugerjeve. Bila je zvezana na rokah in nogah: na glavi je imela zvezajočo rano. Nekaj čevljev proč od trupla so ležali čevlji, na katerih so bile pritrjene drsalke, na katerih so se videli madeži krvi in držalo se jih je še nekaj deklečinih las. To dokazuje, da je bila deklica umorjena s svojimi drsalkami.

Zločinec, ako jih ni bilo več, ji je strgal spodnjo obleko, jo oskrunil, potem umoril in zakopal.

Skoro gotovo Cocchi ni bil sam pri zločinu. Predno je izginil, ni imel pri sebi več kot \$10, katere mu je dala njegova žena. Ko pa je prišel v Italijo, je bil elegantno obločen in je imel mnogo denarja. Iz tega sklepajo, da so mu njegovi prijatelji, ki so bili vdeleženi pri umoru, ali pa z njim v kak zvezi, dali dovolj denarja, da je mogel izginiti.

Ga. Humiston ve za več podzemskih prostorov, kjer se dogajajo podobni zločini. V teku enega leta je izginilo že nad 20 mladih deklet. Večinoma učenk visokih šol in jih do sedaj niso mogli najti.

Ga. Humiston pravi, da so bile vse odeljane v podzemskem prostoru, kjer so bile zlorabljene in nekatere celo umorjene.

Ga. Humiston miki odpustiti svojo odgovornost, študijo in se lapečala zame z izmenjavo mnenj.

Z raznih bojišč.

Francoska fronta.

London, Anglija, 17. junija. — Portugijske čete so tekom junija odbile mnogo nemških napadov.

Južno od Ypres je naša artilerija sinoči streljala na sovražne prodirajoče čete in je preprečila, da se niso približale našim vrstam.

Nočno poročilo:

Sovražna artilerija je bila zelo živahna južno od Croisilles, jugozapadno od Lens in na več krajih med Armentieres in Ypres.

Včeraj so se vršili zračni boji, v katerih smo uničili sedem nemških letal, od katerih sta dve padli na tla v naši bojni črti. Pogrešamo dve letali.

Paris, Francija, 17. junija. — Severovzhodno od Cerny so Nemci zelo hudo bombardirali naše postojanke pri Bovelu, med tem ko so se čete pripravljale na napad. Naša artilerija pa je preprečila napad. Ponoči je bila artilerija zelo živahna pri Hurtebise.

Vzhodno od Rheimsa in severno od Emmerenil smo pregnali sovražne ozleduške čete.

V Vogezih smo razbili sovražne zakope in smo vjeli več vojakov.

Nočno poročilo:

Po hudem bombardiranju se je nemškim četam posrečilo vdreti v naše zakope pri Hurtebise; s protinapadom smo sovražnika pogнали nazaj in obdržali je le majhen del naših prednjih zakonov.

Artilerijski boji se nadaljujejo v tem okrožju, posebno pa še pri Cerny in Braye-en-Laonnois.

Nemci so zadnje dni močno bombardirali Rheims. Samo včeraj je padlo v mesto 1200 izstrelkov, ki so ubili mnogo civilnih oseb.

Berlin, Nemčija, 17. junija. — V Flandriji so se bili vroči artilerijski boji. Južno od Warneton so Angleži poskušali prodirati, pa smo jim namero preprečili.

Od prekopa La Bassee do železnice Arras-Cambrai je bila artilerija na obeh straneh zelo živahna.

Ni Monchi smo odbili angleški nava, toda pri Bullecourt so zavzeli za malo časa nekaj naših zakonov. S protinapadom smo pa izgrublene zakope zopet zavzeli in vjeli 70 vojakov.

Pri Chemin des Dames so si bavarške čete priborile pot v sovražne postojanke, so zavzele neko višino in so jo vzdržale navzile trem sovražnim navalom.

Laško bojišče.

Rim, Italija, 17. junija. — Na soškem bojišču je sovražna artilerija srednjega kalibra namerila ogenj na naše pozicije v Val Piccolo in Val Grande. Na več krajih naše fronte so naše poizvedovalne čete prazdele sovražniku velike izgube in so vjele več mož.

Zutraj so sovražni letalci bombardirali Gorico in več obljubljenih krajev v dolini. Povzročili niso nobene škode, tudi nikdo ni bil ubit.

Boji na Balkanu.

Paris, Francija, 17. junija. — Ob celi fronti so se vršili zmerni artilerijski boji. Angleški letalci so napravili veliko škodo sovražniku pri St. Vrac, 16 kilometrov od Petenika.

Prodiranje v Tesaliji se vrši brez ovire. Francoska konjenica je prišla v Pharsalo in Domokos, okoli 60 kilometrov južno od Larisse. Angleški oddelki pa so zavzeli Demirli.

Berlin, Nemčija, 17. junija. — V nižavi reke Strume so Angleži izpraznili več vasi, potem ko so jih vjeli, da se počasti prihod ameriškega generala na Francosko.

Španska v revoluciji.

Na Angleškem mislijo, da je na Španskem revolucija. — Vse brzojavne zveze pretrgane.

London, 16. junija. — Listi pišejo, da je na Španskem velika revolucija. Iz Španske ni nikalih poročil, odkar je bilo sestavljeno novo ministrstvo.

Že pred tremi dnevi so nekateri listi omenjali, da je na Španskem nekaj nenavadnega in abnormalnega ter da se mora tam nekaj dogajati, kar svetu ni znanega. Nekateri menijo, da je to v zvezi z gibanjem, da bi se dežela vdeležila vojne, drugi pa zopet mislijo, da je popolnoma domača kriza, povzročena vsled zahtev po reformah.

V zadnjih štirih dnevih sta prišla iz Madrida samo dva brzojava in eden prinaša Datov dementi o poročilu, da je garnizija v Bolbao odpovedala pokorščino.

Kakor pravi "Express", je armada obdržala popolno oblast, ustanovili so se vojaški "obrambni odbori", ki so napravili načrt za reformacijo armade. Delovna je teh odborov spominja na Petrograd. Ministrski predsednik Dato je brez moči, kakor je bil njegov prednik grof Romanones, ki ni mogel doseči, da bi zmanjšali vojaške zahteve. "Express" pravi, da je ustavna vlada prenehala in da je armada gospodarica krize.

"Daily Mail" prinaša podobna poročila in pravi, da industrija počiva. Slabe razmere in mali plačva v armadi so poglavitni vzroki in v Barceloni so nastali nemiri. Zaradi visokih cen se je na več krajih tudi ljudstvo razburilo in pokazalo svojo nevoljo.

V nekaterih krogih so mnenja; da so krizo povzročili nemški agitatorji. Španski podanik ne ve nič o kakih nenavadnih dogodkih, toda razne trditve niso prejele iz Španske nikakega odgovora na razna vprašanja.

Kitajske zmešnjave.

Peking, Kitajska, 16. — General Chang-Hsun, vojaški governor provincije Anhwei, je bil danes v Pekingu sprejet s kraljevskimi častmi. Prišel je v mesto kot diktator in ne kot posredovalec med nasprotujočimi si strankami. Politične stranke so nezadovoljne, ker je prišla vojaška stranka do take veljave in izid je negotov. Južne provincije zahtevajo, da člani parlamenta ostanejo v Pekingu ter jim obljubljajo svojo pomoč. Provincije odobravajo dr. Wu Ting-Fangov nastop, ker ni hotel podpisati predsednikovega odloka, s katerim je razpustil parlament. Obenem se pomenujejo slabosti predsednika Li Yuan Hunga.

Nesreča v japonski mornarici.

Tokio, Japonsko, 16. junija. — Taichi Ueyehara, kapitan bojne ladije "Sakaki", Junshin Takagaki, en strojnik in 45 drugih mož posadke je bilo ubitih ter 14 častnikov in mož je bilo ranjenih. Brzojavka ne pove, kaka nesreča je zadela bojno ladjo.

Na čast Pershingu.

Paris, Francija, 16. junija. — Poslanska zbornica je sklenila, da se odpustijo vse vojaške kazni za male prestopke v čast generalu Pershingu.

V resoluciji se tudi priporoča, da dobi vsak vojak en "pajnt" izpraznili več vasi, potem ko so jih vjeli, da se počasti prihod ameriškega generala na Francosko.

Pošiljateljem denarja.

Kakor že smano, ne sprejemamo nič več denarja iz plačila z Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko pa vedno še izpolnjujemo isplačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorskem, kateri bivajo v krajih, ki se masedni po laški armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pismo vojnemu ujetniku kar nam s tem pomagata sestaviti pravilni naslov.

SVETOKA FRANK SAKSER,
New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
SLOVENIO PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)
FRANK BAKER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za celo leto za mesto New York \$5.00
in Canada..... \$3.50	Za pol leta za mesto New York..... 3.00
Za pol leta..... 2.00	Za četrt leta za mesto New York..... 1.50
Za četrt leta..... 1.00	Za inozemstvo za celo leto..... 6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredno nedeljo in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")
owned every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagoviti pošilja po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejane bivalne namani, da hitreje najdemo naslovnik.

Dopisom in posiljivam naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY

Zdravstveno stanje.

— "Life Extension Institute" je ugotovil, da je 99 odstotkov Amerikancev, ki so pomanjkljivega zdravlja, — pravi profesor Irving Fisher, načelnik higijenskega sveta tega zavoda, — naši zdravstveni ideali so preveč nizki, veliko nižji kot oni Nemčije, Švice, Japonske ali Švedske. —

— Profesor Fisher pa bi lahko rekel, da je sto odstotkov Amerikancev pomanjkljivega zdravlja, — pravi dr. Lyman Fisk, zdravniški ravnatelj istega zavoda.

— Zdravniške preiskave, katere se je izvedlo v zavodu tekom zadnjega časa, so pokazale, da najti niti enega posameznika Amerikancev, katerega bi se lahko označilo s 100 odstotki glede telesnega in duševnega stanja ter glede osebnih navad, — je nadaljeval dr. Fisk. — Seveda je treba pri tem pripomniti, da bo raziskovalec, ki pozna svoj posel ter ga temeljito vidi, komaj našel enega dovršenega moškega ali ženskega. Le en moški je bil, katerega se lahko označi kot dovršenega, in sicer glede telesa, duha in morala. To je bil ustanovitelj křišćanske vere.

— Amerikanci trpe na nekem posebnem poslabšanju v srednji starosti, pred katerim je vama prebivalstvo evropskih dežel vsaj do gotove meje, — je nadaljeval dr. Fisk. — Podstavek smrtnih slučajev na Švedskem je za vsako starost nižji kot pa v Ameriki. Nižji je tudi v Prusiji za mlajše dobe. V Ameriki se je umrljivost med mlajšimi skupinami zmanjšala v teku zadnjih petdesetih let kot se je tudi drugod po celem svetu. Dočim pa kažejo evropske dežele manjšo umrljivost za vsako starost, se je povsila umrljivost v Združenih državah vsled kroničnih ali degeneracijskih bolezni.

To se je zgodilo raditega, ker smo v zadnjih tridesetih letih podvojili svoje prebivalstvo, in drugič, ker se je naše prebivalstvo v tem času popolnoma premaknilo, in sicer z dežele v mesta in od poljedelstva k industriji. Umrljivost v starosti štiridesetih let je v ameriških mestih za celih 70 odstotkov višja kot pa na deželi. V starosti petdesetih let je višja za 80 odstotkov. To pa se zgodi seveda raditega, ker zavzima mestni prebivalce več stvari, katerih bi ne smel zavzati, ter si dovoli še druge stvari, katerih bi si ne smel dovoliti. Kadar izmenja prebivalstvo poljedelstvo za industrijo, mora povsem naravno slediti poslabšanju vsled industrijskega življenja.

Poslabšanje plemena je najbolj

Razmerje med Belgijo in Holandsko.

Pogled v preteklost Holandske dokazuje, da je pustila Anglija postati samostojno državo ob izlivih reke Selde le toliko močno, da ji je mogla biti slednja koristna kot je ali branik proti osvobodilnim težavam Francozov. Ko je izšla po vestfalskem miru iz dolgih in krvavih bojev s Španijo, nizozemska republika kot samostojna država, je kmalu postala najbolj bogata dežela Evrope. Leta 1634. je štelo nizozemsko ali holandsko broštovje 25.000 ladij. Kolonialne poslastice države so

da se sme blago iz vseh kolonij prevažati v Anglijo in Irsko le na angleških ladjah in da se sme blago iz evropskih dežel imortirati v Anglijo le z ladjami dežele, iz katerih prihaja to blago, ali pa z angleškimi ladjami. Ta proti Holandski naperjena odredba je dovela leta 1652. do prve pomorske vojne med Anglijo in Holandsko. Vojna je imela za posledico velikanske izgube za nizozemsko republiko ter se je končala po dveh letih s priznanjem Navigacijskih aktov od strani Holandske. Anglija je napravila svoj prvi korak na poti k vladni nad svetovnim morjem in Holandska je postala njena prva žrtve.

Holandska pa ni bila še tako zelo oslajljena, da bi mirno sprejela prizadeti poraz. Veliki holandski državnik Johann de Witt je pripravil z desetletnim delom svojo deželo na novo vojno z Anglijo. Ta vojna se je končala po treh letih s sklepom miru v Breda, ne da bi se dovedlo do končne odločitve glede vladne na morju. Ta vojna pa je imela za Holandsko zelo veliko posledico, da je bila slednja prisiljena uporabiti vse sile za vzdržanje svoje veljave na morju, vsled česar se je zametnilo obrambo na kopnem.

Tako se ni mogla Holandska ustavljati osvobodilnim načrtom nizozemskega kralja Ludovika XIV. ter se morala združiti s svojo sovražnico Anglijo in tudi s Švedsko, potom katere zveze se je prišlo v ahenškem miru francoskega kralja, da se je odpovedal osvojenemu ozemlju.

Štiri leta pozneje pa je že stala Anglija zopet na strani Ludovika XIV. Dočim so vpadle francoske armade z nižjega Rena v skorje nezavarovano republiko, je lovila Anglija holandske ladje po vseh morjih. S pomočjo brandenburškega izbornega kneza, nemškega cesarja in Špance se je Viljemu III. Oranskemu posrečilo po umoru Johanna de Witt z močno roko prijeti za vajeti vlade ter zopet prepovedati Francoze iz Nizozemske. V miru, sklenjenem v Nimwegen leta 1678., je ohranila Nizozemska vse svoje ozemlje ter celo sklenila s Francijo ugodno trgovsko pogodbo.

Nizozemska je izšla ojačena iz te vojne, in sicer na tak način, da je mogla svojega upravitelja — princa Viljema — podpirati v boju proti Stuartom, vsled česar je postal Viljem angleški kralj. Holandski knez je napravil takrat konec angleškemu absolutizmu ter zgradil na razvalinah tega absolutizma ustavno reformo, katero se še danes smatra za najbolj ponosno stvaritev angleškega duha. Tekom vlade Viljema III. je obstajala med Anglijo in Holandsko neke vrste personalna unija. Ko pa je po njegovi smrti l. 1702. prešla vlada republike zopet v roke aristokracije, se je pričelo propadanje te neke tako močne države. Holandska je postala zavazena Anglije, vendar pa se je smatralo to zavazništvo v Londonu za nekako vazalstvo.

Ko je postala leta 1776. Anglija svoje brodovje preko Atlantskega oceana. da zopet pridobi za angleško krono odpadle ameriške kolonije, je zahtevala od Nizozemske na podlagi starih pogodb pomožne čete. Nizozemska, ki si je sama z uničenjem španskih velirig priborila prostost, ni hotela doprinesiti teh krvnih žrtve za združenje in premaganje mlade države, ki se je borila za svojo prostost. Proti samoljubnemu in domišljavemu angleškemu zavazniku se je v teku časa zbral v narodu tak srd, da se ni hotelo pod nobenim pogojem trpeti kako novo nasilnost in samolastnost.

Zavrnitev tozadevne zahteve od strani Holandske pa se je smatralo v Angliji za kršitev pogodbe in ta popolnoma samolastno zgrajena kršitev je tvorila povod za vojno. V vojni proti Angliji, ki se je pričela leta 1780., je izgubila Nizozemska velik del svojih kolonialnih posestev. Bitka ob Doggerbanku je ostala sicer neodločena, a v miru, ki se ga je sklenilo dne 30. maja l. 1784., je morala odstotiti Holandska Negatipam v Srednji Indiji in s tem odstopom se je pričel popolni razpad nizozemske kolonialne posesti.

Od tega časa naprej ni Anglija nikdar prenehala s delom uničenja holandske veljave na morju. Tekom revolucionarne dobe, ko je stopila po ustanovitvi Batavijske republike Holandske v trdno zvezo s Francijo, je uničevala Anglija holandsko trgovsko ter se poslužila vseh možnih sredstev, da bi jo uničila. Ko je

bila pomorska moč Holandske temeljito uničena, se je zavzemala Anglija po uničenju Napoleona-vega gospodstva za združenje Holandske in Belgije v večjo kraljevino Holandsko. To pa je storila zato, ker je potrebovala na kontinentu njej nič več nevarno državo kot je proti novim francoskim osvobodilnim načrtom in ciljem. Vse to pa ni Anglije pravnice oviralo, da je po revoluciji l. 1830., ko so se belgijske province uprle proti vladni kralja Viljema I. ter so se velesile v Londonskem protokolu leta 1831. izrekle za ločenje Belgije od Nizozemske, na strani Francije blokirala nizozemsko obal ter dala iznova čutiti, da so minuli za vedno časi, ko so se majhne evropske države upale ustavljati volji angleških mogotcev.

Dopisi.

Cleveland, O.

Delavske razmere so pri nas dobre, delamo s polno paro; seveda zaslužke je različen, to se razume, da plača je po delu. Mehaničar ima vedno boljši zaslužek kakor prost delavec. Ali k vsemu nas draginja tlači in izrablja, tako da pri oženjenih je to veliko važnejše kakor pa pri samcih, ker oženjen človek ima še druge za hrbtom. Otroci potrebuje mnogo obuv in vse druge potrebščine, tako da je to očetu veliko breme, posebno pri slabem zaslužku. Vendar navzlic temu Slovenci vedno dobro napredujejo.

Naj omenim, da sem prepoval več mest v tej veliki Uniji in to že v mladeniških letih. Ne smem reči, da sem obilo poučen o stanju slovenskih naselbin, lahko pa rečem, da sem dobro poučen o Slovincih v Pittsburghu, Pa., ker sem bival tam polnih šest let in sem ga tudi zdaj obiskal pred dvema tednoma. Reči moram, da je ta naselbina vse časti vredna, posebno, kar se tiče Kranjsko-Slovenskega Doma in slovenske cerkve. V istem času sem obiskal K.-S. Dom, ki je diven in je zavdal Slovincem veliko težav, pa vse zato, ker je imel veliko nasprotnikov. Kakor pri vsaki dobi stvari, je tudi tam zdrav duh zmagal in zdaj stoji tam na prejšnjem praznem lotu krasna stavba ter zbiralnice vseh pošteno mislečih Slovincem. Obistnovo omenjena Doma se ima največ zavaliti možem, kateri so prvi denar vložili za to velepomembno idejo ter se jim mora izreči vsa čast in zasluga pri napornem delu. Tudi vsa čast gre sedanemu odboru K.-S. Doma, kateri pomagajo čim več pospešiti prispevke, da se Dom čim prej iznebi dolga. Tudi sem videl, kako se mladi slovenski fantje zbiraajo: eni pojo narodne pesmi, drugi spet kegljajo in tudi ameriška himna se tam sliši. Med njimi se ne sliši, da bi se blatio mišljenje enega ali drugega; geslo jim je: mi smo Slovenci in Dom je naš, pa če se vsi drugi na glavo postavijo.

Kaj pa mi Slovenci tukaj v Clevelandu? O tem ne morem veliko poročati, ker sem premalo časa tuakaj. Lahko pa rečem, da bi bil že Narodni Dom lahko postavljen, če bi ne bilo več različnih zasebnih dvoran, katerih lastniki so več za sebe, kakor pa za eno skupno stvar. Želim jim pa obilo uspeha in izrekam čest vsem onim, kateri se neumorno trudijo, da se čim prej zbere potrebna svota, da se postavi Dom v tej veliki slovenski naselbini, kateri bo izgled drugim narodom, da Slovenci živimo v izobrazbi in napredku, ter jim izrekam vso čast v programu njih dobre volje. Pittsburskim Slovincem pa kličem: Le tako naprej in na skrajšnje svidenje!

George Verbance.

Ravnn, Kansas.

Za danes ravno nimam posebnih novic, pač pa hočem odgovoriti na dopis, ki je bil priobčen 9. junija. Ne vem, zakaj se nekateri tako radi skrivajo za ime drugega. Ako kdo piše pošteno stvar, potem se ni treba skrivati. Jaz vedno jamčim za vsako besedo, ki jo zapišem, da je resnična. Toraj gosa pravi, da je boljše imeti famno kakor glasovir in avtomobil. Seveda, ker pa ima vsak svojo glavo, imam pa tudi jaz svojo in tako je po mojem prepričanju veliko boljše, ako ima človek vse skupaj. Ker se pa gosa o vsem povojno izrazi, mora pa pri Greenwoodu gotovo boljše imeti kakor na Willardu, kajti na Willardu kar je bilo sicer, je

prodana in še mnogo peska zraeven. Jaz sem sicer tudi kupil zemljo na Willardu in ko sem se naselil, mi je pa gospod agent pokazal sam pesek in tako sem ga navil, da mi je plačal denar nazaj. Vseeno so mi pa odtrgali za davek od tistega peska in tako se je močak precej opekel nad menoj. Gotovo si ne želi več takega kupca.

Gospa dopisnica, drugič pridem pa do vas, oziroma do vašega moža in mi on mogoče proda boljši kos. Na parobke se ne bom oziral, ako jih je prav dosti, kajti jaz sem svoj avtomobil tako naučil voziti, da gre semintja in tako bom prav lahko vozil med parobki, dokler jih ne porujem, drugič mi bo pa tudi koristil za parobke ruvati, ker ima precej konjskih moči. Privezal ga bom samo za parobek in rekel: ti pojdeš z menoj in tako naprej. V par tednih bode vsi ven, ako jih je še toliko.

Ker imam tudi glasovir, upam, da mi bo tudi koristil, ker se tam nahajajo precejšnja množina komarjev in nadlegujejo ljudi, posebno ob večerih, pa se bom kar k glasoviru spravil in tako igral, da bodo vsi komarji zbežali iz tiste okolice in tako si bomo precej prihranili na mazilu, ki ga tam rabijo proti komarjem.

Ker pa je treba naeti velik kos potrpljenja, mi bode zelo ustregli, ker pravite, da ga mi vi podarite, ker tukaj bi ga gotovo ne bilo mogoče dobiti, in tako sem potem že precej dobro preskrbljen za na farmo. Še nekaj tisočakov je treba prihraniti, kakor sem že zadnjič omenil, da jih je neobhodno treba za Wisconsin. Ker pa Unele Sam zelo potrebuje premog, pa moramo delati vsak dan, plače nam je tudi priboljšal in tako upam, da se kmalu vidimo.

In kar se tiče prašičev, jih naš mesar ne dobiva po rovi, ker mu jih tudi po rovi ni treba iskati. Farmerji mu jih sami radi pripeljejo, ker oni ravno tako potrebujejo naše doljarske, kakor mi njih prašičev. Dalje pravite, da bi tudi vi poslali sem svojega moža po debele prašiče; toraj ravno vam ali vašemu možu, mislim, ni potreba sem hoditi, toda marsikateremu bi pa zelo prav prišel, ako bi ga mogel iz rova potegniti.

Dalje pišete, da ga ni, da bi farmerji zapovedovali kaj delati. Jaz pa mislim, da to zahteva potreba in ne samo, kaj bo delal, temveč tudi, da mora zemljišče zapustiti, ko enkrat vsa sredstva poidejo. Mora ravno tako iti s trebuhom za kruhom, kar se marsikateremu prigladi. Da premogarji baroni premogarje iz hiš pomečejo, to se zgodi le, kjer premogarji niso organizirani in nikjer drugje. O tem sem zadnjič pisal in s tem to stvar končujem.

Toraj, cenjeni rojaki, vsi, ki ste namenjeni iti na farmo, ne kupajte zemljišče, ne da bi se prej popolnoma prepričali, kaka je zemlja, podnebje in vse druge stvari. Tudi v Wisconsinu je nekaj dobre zemlje, toda človek mora biti zelo previden, predno kupi. Najboljše je, da si zemljo ogleda v vsakem kotu in potem di takoj odmeriti. Tam seveda so mrlji kraji. Katerega veselijo mrlji kraji, lahko gre tam, toda tistega ne sme pozabiti, kakor sem zadnjič pisal, ako hoče, da mu bo obstanek zagotovljen. Lepo je, ako si človek more pomagati na farmo, toda za prengati se ni, da bi potem še ob tisto prišel, kar si je poprej prihranil. Ravno tako je bilo tudi z menoj, ker sem preveč agentu zaupal in tako sem porabil in na času zamudil \$1000. Kadar bom drugič šel kam, bom bolj pazil. Kolikor sem videl, je tam okrog Greenwooda še precej dobre zemlje in tudi lepa lega. Ako kdo rojakov gre tja, mi svetujem, da se zglopi pri rojaku Seliškarju, ker njemu je tam vse dobro znano. Gotovo bo vsakemu dobro postregel. Kolikor so mi tam rojaki povedali, je on pošten v tem oziru.

Z rojaskim pozdravom
Frank Leskovic.

Is italijanskega vjetništva.
Prosimo, g. urednik, da natisnete teh par vrstic v vašem mi pri ljubljenskem listu, katerega sem rad bral, ko sem bil tam.
Pozdravljam vse znanee in prijatelje okoli Chisholma in Broxtona, ko sem bil tam z njimi štiri leta, in sploh vse Slovence tam v Ameriki ter jim vse najbolje želim. Priporočam se dragim sosedom in prijateljem, da se s kakim pismom spominjate name, za katere bi zelo rad vedel.
Se enkrat pozdravljam vse čitatele tega mi pri ljubljenskega lista, sosedne, znanee in prijatelje. Vsi prijazno.
Anton Požar,

(18-23-6) Lestonia, Pa.

Iščem svojega brata MARKO B. BICA. Njegov zadnji naslov je bil: M. Babič, c/o Rinehart Dennis Co, Fairmont, W. Va. Prosim, da bi mi kdo poslal njegov naslov, ali mi pa naj sam piše. — Ljubimil Babič, prigioniero di guerra, pr. Abramo, (18-23-6)

App. Franc Čepin,
prigioniero di guerra,
Distaccamento Rosolina,
Italia. Reviga.

Dvorske etikete v starih časih.

Kraljevske osebe ter tudi člani plemenitaških rodbin, ki imajo pravico streei tem osebam, bi našle svoje dolžnosti in privilegije veliko težje, če bi bile še v navadi ekstravagančne formalnosti, ki so vladale dvorsko življenje pred dvema ali tremi stoletji.

Najbolj sijajni je bil dvor francoskih kraljev, posebno za časa Ludovika XIV. Kralj se je moral celo obleči in opraviiti v navzočnosti dvorjanov, ki so neprestano prihajali in odhajali. Ko je oblekel kralj svojo vrhno obleko, mu jo je podajal najodličnejši izmed navzočih plemenitašev.

Povest pripoveduje, da mu je nekega jutra podal vrhno suknjo neki grof. Še predno pa se je nahajala suknja v rokah kralja, je vstopil neki vojvoda. Vsi tedaj je moral grof takoj izročiti suknjo vojvodi, ker je bilo proti etiketi, da bi oseba nižjega stanu podala kralju suknjo v navzočnosti višje stoeje. Ker pa je bilo treba izročiti oblečilo s prosto roko, je moral kralj čakati, da si je vojvoda slekel rokavice.

Ko je storil to ter vel suknjo, da jo izroči kralju, so se vrata zopet odprla in vstopil je kraljevski princ neke mlajše veje kraljevske družine. Vojvoda je seveda na mestu izročil suknjo novemu prišelcu, ker je zavzemal ta višje stališče.

Princ pa je bil tudi v rokavicah. Dočim jih je slačil, je prišel na pozorišče neki drugi princ, ki je pripadal starejši veji kraljevske družine.

Nesrečni kralj je moral vsled tega še dalje čakati. Ker pa je bila soba mizna, se je prehladil in dobil hud nahod.

Pri obedu kralja je pripadal na mizo meso kraljevski kuhar, katerega so spremljali oboženi vojaki, na čelu jim glasniki, ki je klical: "Gospoda, jedila za kralja!" Nato se je cela družba odpravila in straže so z orožjem pozdravile počeno kokoš ali kraljevske kotle.

Kadar je hotel kralj piti, je neki dvornik objavil to dejstvo z močnim glasom in naprej sta stopila dva dvorjana, kojih naloga je bila, pokusiti vino ali vodo, da se prepričata, da ni zastrupljena. Nalila sta nekaj pijače ter jo izpila. Šele nato je pil kralj sam.

Velik del teh formalnosti in točk etikete je izginil v teku zadnjega stoletja, vendar pa se še na vseh kraljevskih dvorih strogo drže pravila glede prednosti te ali one osebe ali stanu.

V A B I L O
na
VELIKO PLEŠNO
in
ZABAVNO VESELICO,
ki jo priredi
društvo "Napredni Slovinci"
št. 254 SNP
v prostori družva
"Bonairski Slovinci"
v Bon Air, Pa.,
v nedeljo dne 1. julija 1917.
Obenem bo tudi
obletnica društvene zastave.

Pričetek je ob 2. uri popoldne.
Vstopnina za moške \$1.
dame so vstopnine proste.

Tem potom vjdno vabimo vsa sosedna društva ter posamezne rojake in rojakinje, da se te naše veselice v obilnem številu vdeležijo. Svirla bo Moxham godba na pihala pod vodstvom G. Roglja. Za sveže pivo, hladni prigrizek in vse drugo bo skrbel odbor.

Torej na veselo svidenje 1. julija ob dveh popoldne.

Opomba: Kdor izmed članov tega društva se ne vdeležijo veselice, plača v društveno blagajno \$1.00. Torej pozor!
Anton Jakobe, tajnik.

POTREBUJEMO

50 dobrih gozdarjev za belenje. Plača \$2.75 do \$3.00 na dan ter board za dobre gozdarje. Lep svet, ravnanje in lep gozd. Dela je t za štiri leta. Oglašite se takoj!
Anton Požar,

(18-23-6) Lestonia, Pa.

Če prav solnce sije.

Noga negovana z PEDISINOM se mu samo posmehuje.
Ako rabite PEDISIN za noge potem sme biti solnce še tako vroče, lahko delate v najhujši vročini, in noge ne bodo nič čutile. Vaša noga se mu bo posmehovala.

PEDISIN hladi nogo, zabrani pečenje. Ne dovolj oteklin, mehurjev, odrazkov ali kurjih oces. Nikakor ne morete prijetneje čutiti, kot če imate Pedisin na nogi. Na milijone ga rabl. Zato ga rabite tudi vi. Ena velika družinska skatla za več mesecev stane le en dolar. Pošljite naročilo na ta le naslov:

CROWN PHARMACY

2812 E. 79th St., E. Cleveland, Ohio.

Išče se delavce!

Veliki močni možje za splošno delo v jeklarni. Dobra plača — stalno delo — nobenih delavskih zaprek in ne delamo municije ali kaj drugega za vojno.

pršajte **MARSHALL FOUNDRY CO.**

Black Lick,

Indiana Co., Pa.
Dospete lahko po P. R. R. ali B. R. R. & P.

Ni prepozno!

Za vas še ni prekasno, da se pridružite farmerski koloniji v St. Heleni in pridelate lepo letino živeža za prihodnjo zimo. Na trg so že prišli pomladanski pridečki, kakor: pesa, repa, špinaca, solata, korenje, redkvice, čebula, jagode in šparglji.

Pomisli! pa morate, da prvi večji jesenski mrz pride šele koncem novembra. To daje našim farmerjem šest mesecev več časa za delo na svojih zemljiščih. Ko poberejo en pridelek, denejo zopet drugega v zemljo. Ker morejo to storiti, zato je pa dobiček tudi tako velik.

Stvari, katere morejo v juniju sejati in saditi, so: fižol, paradizniki (tomatoes), koruza, grah in bombaz. V juliju morete sejati: repo, kolerabo, zelje, grah, peso in irski krompir. Ves svet zahteva živeža in zelo so v skrbih za živež v Združenih državah za prihodnjo zimo. Ako se razumete v obdelovanju zemlje, ne morete nikdar imeti lepše prilike kot ravno sedaj, da si pridobite nekaj zemlje in takoj pridnete pridelovati živež.

Naši farmerji so ravno končali s pošiljanjem solate in dobili so lepe cene. Ravno zdaj skončujejo razpošiljati jagode, katere so to pomlad pošiljali po nenavadno visoki ceni. Grah prodajajo sedaj po \$3.50 basket, pri čemur imajo polovico dobička. Ko ne bo več graha, bo krompir zrel za na trg. Sedanja cena krompirja je \$8.50 do \$10 za sod 2 in pol bušlja.

Ali si morete želeiti kaj boljše-ga kot to? Za vas je zelo primerno, zlasti, ako živite na severu ali pa na zapadu, kjer je pomlad pozna in se farmerji šele pripravljajo, da bodo obdelovali polje. Ko bode brali te vrstice, pa se bode čudili, koliko bi moglo biti resnice na tem, kar smo povedali. V St. Heleni je vse tako dobro, kakor smo navedli. Ali hočete imeti svojo farmo? Ako je temu tako, zakaj ne vzamete prvega vlakta ter greste tja in si izberete zemljišče? Govorite s farmerji, ki so že dolgo tam in povedali vam bodo vse pogoje.

Imamo vedno svojega zastopnika, ki je vsak čas pripravljen iti z dvema ali več osebami, ki se za to zanimajo. Ako pa želite iti sami, ne bode imeli težav najti ta prostor. Tam je mnogo farmerjev, ki bodo veseli, ako vam bodo mogli kaj pojasniti, za kar jih bodele vprašali. Pišite nam takoj. Ni prepozno, da začnete.

North American Farms Assn.
(Inc.)

17 Battery Pl. New York N. Y.
Iščem svojega brata ALOJZIJA ZURA, doma iz Družinske vasi pri Beli cerkvi. Prosim, če kdo izmed rojakov ve, da mi javi, ali naj se pa sam oglasi svojemu bratu: John Zura, Box 112, Baggaley, Westmoreland Co., Pa. (18-23-6)

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minn.
sedež v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No. 1, Cone-
maugh, Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain,
Ohio.

Glavni tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.

Glavni blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik N. S.: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSEPH V. GRAHEK, 843 East Ohio Street, Pittsburgh,
Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue "M", So. Chicago, Ill.

JOHN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GEO. J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.

JOHN RUPNIK, Box 24, S. R. Delmont, Pa.

GOSPODARSKI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 - 7th St., Calumet, Mich.

JOHN MOVERN, 483 Mesaba Ave., Duluth, Minn.

MAT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDruževalni odbor:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.

FRANK SKRABEC, Stk. Yds. Station RFD, Box 17, Denver,
Colo.

FRANK KOČEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vai dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne
posiljave, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pri-
tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode
oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Zastonj poskušnja čaja

Pišite še danes po poskušajo Father
Mollingerjeva rastlinskega čaja, sen-
cajalna zdravniška iznajdba, hvaljena
od bolnih ljudi po celih Ameriki, katerim
je bilo zdravje povrnjeno.

Za zaprtje, reumatizem, nečisto kri,
glavobol, kašelj in prehlad, za slabotne
upadli ljudi, za trpeče na neprebravi, za
nered v želodcu, ledicah, jetrah in me-
hurju, ni bolj primerne zdravila kot
iz 15 raznih rastlin sestavljen Father
Mollingerjev SLOVITNI ČAJ.

Poslijte svoj naslov na dopisnici in
PREJELI BOSTE BREZPLAČNI ZA-
VITEK, DA POSKUSITE PREDNO
KUPITE. Mi bomo poslali brezplačno
OPIS FATHER MOLLINGERJEVE
GA ŽIVLJENJA, KATEREGA MORA
IMETI VSAKA HIŠA. NASLOV:

Mollinger Medicine Co.

21 Mollinger Bldg.
East Park Way (N. S.)
Pittsburgh, Pa.

Pa te punice! Mislite, da hočejo
kam brez mene? — Za nobeno ce-
no! Zlasti Irma se boji sama na u-
lico, kakor da nosi še kratka krila.
— Ej, to vam je nedolžen an-
gel!

"Pa niti predstavili me še niste
gospodičnima, dasi bo že pol le-
ta....!"

"Res ne? — Glej, glej! Pa kaj
hočete! — Človek niti ne ve, kaj
mu stoji glava! Te punice, — te
punice, kakor živo srebro so! Da-
nes gledališče, jutri izlet, poju-
tranzem koncert, potem led, — pa
k tej in onej rodbini na poset, —
nocoj imamo doma gledališko
predstavo, jutri zvečer pa zopet
kje drugje domači plesni venček
itd. itd. Človek pa bodi povsod
svetelj in pomagaj! — Niti minute
nimam več proste, — oh, te puni-
ce, te punice!"

Mahal je z rokama, stopical ner-
vno sem ter tja, pa pogledoval
skozi zasneženo okno po svojih pu-
nicah.

"In vaša knjiga, o kateri ste
mi...."

"Moj Bog moj Bog, dnevi hite
jaz pa letam okoli, mesto da bi de-
lal!"

Na izsušenem, zgrbančenem, s
sivo, redko brado poraščenem o-
brazu profesorjevem se je razšla
po teh besedah vsa tuga in moral-
nap obotnost, katero rodi brezdelje
Mrak se je nasmehnil.

"Torej 'De Emonae Aquilinae-
que situ' počiva? — No, no, saj
se vam tako ne mudi! Še par ted-
nov traja predpust, potem pa se
bodejte mogli zopet z vsem navdu-
šenjem lotiti svojega znamenitega
del, ki vam prirobo znamenito me-
sto v številu najodličnejših zgodo-
vinarjev."

"Mislite!" — Obraz se je starcu
zasvetil pri tej laskavosti. —
"Hm, težavno, zamotano delo....
Lazius, Schoenleben, Valvasor,
Linhard, Hitzinger, Mommsen, Di-
mitz.... vsi ti in še mnogi drugi
govore o Emoni in Aquilini, ne-
kateri celo preveč, a skoro vsakdo
drugače. In iz vseh različnih sodb
in trditve izvesti pravo, ej, ni lah-
ko!"

Überjen sem, da pogodite pra-
vo, gospod profesor!"

Ta stari učenjak, ki je nekako
dišal po prhljavih skriptih, po pra-
snih arhivih in od moljcev razje-
danih pergamentih, se je priljubil
mlademu nadporočniku. Dokler se
ni bilo Irme in Vide domov, sta se
sešla večkrat v kavarni pri whi-
stlu ali šahu, ter politkovala, mo-
drovala in razpravljala o tem in
onem.

Mraku je bilo znano z Weig-
steinom posebno dobrodošlo. Ke-
je bil sam resne narave, je pogre-
šal med tovariši družbe; bilo mu
je torej arheologom nekakaa pri-
marim arheologom nekakaa pri-
jetna izprememba, ki mu je do-
našala tudi korist. — V svobod-
nih svojih urah se je pečal Mrak
z veseljem z zgodovino, z raznimi
slovstvi ter se živo zanimal za
vsa socijalna in kulturna vraša-
nja. Radi tega pa se je seveda
znatno razločeval od svojih tova-
rišev, katerih večina se je pečala
le za lepe uniforme, lepe konje in
pse, in za lepe igranje in dražest-
ne ljubljanske življe.

"Gospod profesor, v par dnevih
vam pošljem nekaj starih listin iz
za dobe Primoža Trubarja, pa dvo-
je odlokov iz zadnje francoske
okupacije. Našel jih je moj oče
v tisti razdeljeni knjižnici, ki je še o-
stala na našem gradu, katerega je
kupil ded od zadolžnih baronov
K...."

"Tako, tako?" — Irma in Vide
—

Bog, koliko važnih listin bi bilo še
dobiti po kranjskih gradovih in
gradiščih! — Hvaležen vam bom...."

"Veste kaj, gospod profesor,
edenkrat napravimo izlet na Go-
renjsko v naš grad, da preiščete
sami...."

"Izborna misel.... Toda moje
punice!"

"Seveda, pojdejo tudi z nama,
— li ne?"

In profesorju se je svetil obraz
z naprej v blaženi misli na tiste
priložnosti, ko bo brskal po Mr-
akovem arhivu....

V tem, ko sta Weigstein in
Mrak kramljala tako v zakurjeni
kolibi, drčel se je lajtnant Koder
po gladkem in v solcu bliskajo-
čem se ledu. Bil je smel in ele-
ganten drsalec, ki je obračal s svo-
jimi kolobari, elipsami, osmicami
in drugimi takimi drsalnim umet-
ni figurami občno pozornost na-
se; no, tudi njegova vitka posta-
va, elastično gibanje in ico, sko-
ro žensko lice je vzbudilo v mar-
sikateri ljubljanki posebno za-
nimanje.

"Ali ga vidiš, kako lep mož je
to! — Kako smelo, gračijozno se
kreta, pa vendar tako naravno in
prosto vsake afekcije!" — je
šepnila Vida sestričini na uho, s
katero se je drsala roko v roki.

"Paperlap! — Ta domišljavi
golobradi lajtnantček, katerega še
odnese veter in ki menda nima
drugače kot svoje svilene hlače in
vratarno sukno z vžitim korsetom.
ta ti ugaja!! Moj Bog, kak ukus!"

— Irma se je zaničljivo namr-
nila.

"Hitro sodiš in obsodiš!"

"Pazi, da se ti še hitreje ne za-
ljubiš!"

"Irma! S teboj zopet ni mogoče
govoriti!"

"Pustim te torej samo, pa go-
vori s tistim lepim lajtnantom!"

Spustila je Vidino roko in od-
brzela kakor piš v nasprotno smer.
Od osupenja in nevolje je zarde-
la Vida, ko je ostala sama. Bila je
drsanja le malo večja, ker se je
lotila šele pred kratkim časom te-
ga športa in le samo sestrični na
ljubo. V nekateri zadregi je bila
torej sedaj, ker jo je zapustila mu-
hasta sestrična, in plaho se je ozi-
rala po ledu, kakor bi iskala pomo-
či ali pa kraja, kamor bi se zate-
kla najlažje.

"Gospica, ne odrecite mi dovo-
ljenja, da se vam pridružim v var-
stvo, — lajtnant Koder". —
sonoren glas ji je zadonel na uho
red njo pa je stal z uljudnim nam-
smehom na tenkih ustnicah oni
vitki golobradec, ki je povzročil
ravnokar mali spor.

(Dalje prihodnjic).

Pesem mladoletja.

Ivan Peruzzi.

Odgrnil bog je zlati pas,
iz njega slavčki so vzleteli.
Li branil si jim, oče beli,
da v polje šli so k cvetju v vas?

Li karal si jih, ko zvečer
so peli vroče melodije
o sreči, ki na zemlji ni je,
o rajih, ki jih ni nikjer?

Ne! Ti si zarjo spet razvil,
da v tvojo moč so se poskrili
in sanje cvetk, ti oče mili,
si v mlade dušice jim vtil....

Kje je prijatelj?

KADAR GRE ZA OBSTOJ NA-
RODA, NINORNA ŽETEV PRE
VELIKAI

Kje je moj brat JOHN NAMER?
Doma je iz Ajbe na Primor-
skem. Bil je v Clevelandu, O.
Prosim, če kdo ve kaj o njem,
da mi naznani, ali naj se pa
sam oglašam — Avgust Namer,
prigioniero di guerra, pr.
Abruzzi, Aquila, Italia.

ŽELODCNE BOLEZNI

okorela jetra, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmati-
zem, katar, naduha in funkcionalne bolezni srca
se lahko uspešno zdravijo privatno na domu in z
majhnimi stroški.

Želimo tudi, da se seznanite z našim uspešnim
načinom zdravljenja na domu takih bolezni kakor so
sifilis, nečista kri, kožne bolezni, kapavica, živčna
slabost, možna nemoč, semenotok, slabost možga-
nov, kongestivna struktura, bolezni na mehurju in
ledvicah in razne druge bolezni na spolno-urinar-
nih organih na katerih mnogi moški toliko trpijo.

Zdravniška knjižica, katera šteje
96 strani, zastonj.

Pišite še danes po to knjižico in u njej boste našli enostavna
fakta v razumljivem, materinskem jeziku. Ta knjižica je zaloga
znanosti in vsebuje informacije in nasvete, ki bi jih morali znati
vsak moški in vsaka ženska; posebno pa so ti podatki koristni
tistim, ki mislijo na ženitev. Ako torej hočete znati, kako bi do-
bili nazaj svoje staro zdravje in moč, pišite takoj po to brezplačno
knjižico in zvedeli boste, kaj je potrebno glede te ali one bolezni.
Ne pošiljate denarja! — pošljite samo vaše ime in naslov na
spodnjem kuponu. Ne trošite denarja za zdravje, in črpite iz
sredstva, temveč čitajte to knjižico, katera je kriptot k zdravju, in črpite iz
in kako se more vaša teškoča obvladati.

Kupon za brezplačno knjižico.

Zapišite vaše popolno ime in naslov, izrečite in pošljite nam še danes.
Plačate potrebno poštino, da dobimo pismo o pravem času.

DR. J. RUSSELL PRICE CO.,

1100 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.

Gospodje: Prosim, pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma
zastonj in poštino prosto.

Ime in priimek.....

Stevo. in ulica ali Box.....

Mesto.....

Država.....

NAZNANILO.

Radi preoblegla posla sem bil
primoran poiskati namestnika in
posrečilo se mi je dobiti

Dr. Milana Milojeviča,

da je sprejel to mesto. Dr. Milo-
jevič je obiskaval šole v Ljublja-
ni in potem študiral medicino v
Gradu na Štajerskem, pozneje
je nadaljeval svoje študije na
raznih evropskih klinikah in eno-
leto v ameriški bolnišnici. S po-
močjo dr. Milojeviča mi bo zdaj
mogoče zdraviti vsakovrstne bo-
lezni, bodisi moške, ženske ali
otroče.

Dr. Jos. Grahek,

843 East Ohio Street,

North Side, Pittsburgh, Pa.

(26.5—26.6 2x v t)

Zaupaj, pa vedi komu!

Garantiram, da so moja vina naravna, kar ne prodajam drugih kot
in najboljšega obilnega grozdja doma prečana vina, vsake vrste in sene
na debelo so sledeče:

Delaware in Catawba, slate barve..... po \$1.00 galon

Concord, rdeče barve..... po 70c galon

na 10 galon posodo računam \$1.00, na 25 galon pa \$1.50, pri večjih nara-
šilih je pa posoda zastonj.

TROPINJEVOČ IN DROŽNIK

Garantiram, čist, doma zgan, najboljši, ki ste ga še kdaj pili velja
galona \$3.00, \$3.50 in \$3.75. Na debelo od 10 galon naprej po \$2.65 galona.

Naročilo priložite denar ali pa money order.

Louis Knaus

VELETRGOVINA DOMAČEGA VINA IN DOMA KUHANEGA ŽGANJA

3908—3916 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Phone: Central 4644 K.

VPOŠTEVAJTE.

Ako želite izvedeti za naslov svojih sorodnikov, prijateljev, znan-
cev, itd.

Ako želite prodati posestvo, hišo, trgovino itd.

Ako želite objaviti krat, šenitev, žalostinko itd.

Ako želite dobiti delavce ali dele za sebo.

Ako želite objaviti društvene naznanila

RABITE VSELEJ

"GLAS NARODA"

"Glas Naroda" dobite v vsaki slovenski naselbini; v vsakem me-
stu, v vsakem trgu in v vsaki mali vasi v Zedinjenih državah, kakor
tudi v Canadi itd.

"Glas Naroda" je najpripravljeniji in najbolji razširjeni sloven-
ski list na svetu.

"Glas Naroda" je razposlan na leto v štiri in pol milijone (4.500.-
000) itizih in je torej najboljši sredstvo za ozlaševanje.

Cene oglasom so sledeče:

Trikratno iskanje sorodnika ali prijatelja stane..... \$1.00

Enkratna objava prodaje posestva, hiše, lota itd. \$1.00

stane..... \$1.00

Enkratno iskanje delavcev stane..... \$1.00

Enkratno iskanje dela stane..... \$0.30

Enkratna objava šenitne ponudbe, žalostinke ali kaj

enakega stane..... \$1.00

Enkratno društveno naznanilo stane..... \$0.50

Slovenskim trgovcem naredimo posebno ugodne cene pri stalnih
oglasih.

Naročilom je potrebno poslati vsaj tudi denar. Naslovite na:

"GLAS NARODA"

St. Portlandt Street,

New York, N. Y.

Opomba: Rojaki, vpoštevajte, naše geslo, da ne sprejememo ogle-
sov, ako jih spoznamo za dvomljive in s tem varujemo naše naročnike
pred raznimi sleparji, katerih je vsepovsod dovolj. Zaeno pa sveta-
jemo vsem rojakom kadar kaj kupujejo ali pa naročajo, da se prepi-
šajo če je oglaš v našem listu in ako ga ne opazijo, naj vprašajo prodaj-
alca, kaj ni. Posebno velika važnosti je za vsakega tri naročilih na
pisti.

"Te punice, te punice!"

(Nadaljevanje).

Naglo se je izmračilo.

Megla, gosta kakor v Londonu

je prilezla od Barja semkaj ter se

razgrnila po ulicah, zavijaje vsa-

ko reč, v umazano sivo odelo. Ni

ti pet korakov daleč se ni videlo.

Tedaj pa je prihitel od strani

šepasti mestni sluga, čegar unifor-

mo so menda znosili vrabci z vseh

vetrov; v jedni roki je tiščal pri-

žigalni drog, drugo pa je pestil v

žepu, ker zeblo ga je. In kadar je

prispel do ene redkih svetilk, te-

daj je dregnul s tistim drogom va-

njo in svetilka se je prižgala ter s

svojim rmenkastim plamenčkom

razširjala svetlobo okoli sebe v

krogu, čegar premer je bil skoraj

dalje do tri metre dolg.

Dalje ni segala tista rumenka-

sta svetloba medlih plinovskih pla-

menčkov, ki so trepetali v gosti

megli kakor vešče.

Baš je začela biti ura v stolpu

svetega Jakoba polsedmih, ko se

je približal, o prezno se oziraje

Koder tistim mladim kostanjem

od levem bregu Ljubljane, do-
čim je hitel Mrak od nasprotni

strani po Grabnu doli na Breg v
obližje Zoisove hiše.

"V istem hipu pa je pritekla iz

megle ženska ter šla naravnost

proti lajtnantu. Obležena je bila v

do tal segajoč plašč temne barve

na glavi in okoli vratu je imela o-
vit črn čipkast robec, obraz pa je

bil še — komično — zastrt do
ust z gostim pajčolanom.

"Bežite in ne hodite več sem-
kaj! — V posmeh ste poredni de-
kleci, ki se tako zabava."

Droben glasek, ki se je vznemir-
jenja nekoliko tresel! —

"A tako! — Torej se nisem va-
ral!" — je odgovoril Koder z na-
smehom, ki je izražal skoro obžalo-
vanje, da s pikantnim romančkom
ni nič. — "A kdo ste, gospica?"

"Ne vprašajte, — bodite mi hva-
ležni!" — dela je tiho, pokimala

v slovo ter se obrnila, da bi od-
hitela.

"Torej ne? — Srčna hvala, do-
bra neznanka!" ponudil ji je des-
nico.

Za trenotek se je obotavljala

in potem pa je položila svojo ro-
ko v njegovo Histro se je sklonil

ter poljubil roko. — Bila je ozka

